

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора юридичних наук, доцента
Кобрусєвої Євгенії Анатоліївни на дисертаційну роботу
Чепіжко Анастасії Анатоліївни «Адміністративні послуги МВС у
сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження Чепіжко Анастасії Анатоліївни «Адміністративні послуги МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи», полягає у тому, що особливої актуальності набрало дане питання в дозвільній системі відповідно до ліцензування об'єктів в даній сфері з погіршенням безпекової ситуації на території України та введенням дії правового режиму воєнного стану по всій території України. Тому наразі дане питання має концептуальну важливість не лише щодо змісту дозвільної системи, але й безпеки населення та держави.

На сьогодні у ста одному територіальному сервісному центрі нового зразка впроваджено реалізацію місії сервісних центрів МВС України – забезпечувати комфортне життя громадянина, формувати його довіру до держави, надаючи необхідні адміністративні послуги зручно та доступно. Зважаючи на те, що більшість адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС України, належать до сфери дозвільної системи, вбачається актуальність дослідження саме цієї сфери.

На теперішній час, у зв'язку із вторгненням військ російської федерації на територію України та введенням правового режиму воєнного стану, існує велике соціальне напруження через нестабільну політичну та соціально-економічну ситуацію в державі. Особливої гостроти та актуальності в Україні набуло питання щодо зберігання та використання зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів і речовин, на які саме поширюється дія та повноваження органів дозвільної системи. Адже саме такі об'єкти дозвільної системи несуть велику загрозу здоров'ю та

людському життю, яке в першу чергу є важливою складовою для цілісності держави в цілому.

Обрана автором в якості предмету дослідження сфера, в силу теоретико-практичного значення його специфіки, достатньо широко відображає весь комплекс проблем, що можуть виникати у процесі надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Потреба у розробці зазначеної теми зумовлена ще й тим, що проблеми надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи в є складовою більш широкої проблеми надання адміністративних послуг в цілому. У законодавстві багатьох країн світу з'явилися норми, що регулюють питання надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. Деякі держави вже мають великий практичний досвід використання адміністративних послуг.

Обраний напрямок досліджуваної проблеми визначив необхідність опрацювання робіт, присвячених питанням розвитку науки адміністративного, надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. Безумовною перевагою роботи є також вивчення великого обсягу емпіричного матеріалу - сучасної судової практики з застосування адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Проведений науковий аналіз з-поміж виконаних в Україні дисертаційних досліджень з близької наукової тематики, дозволяє підтвердити самостійний внесок дисертантки у розробку досліджуваної проблематики. Представлена робота може бути визначена як така, що має наукову новизну, оскільки вона є однією із перших комплексних досліджень надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, відображає авторську позицію у розв'язанні конкретних правових проблем, зумовлених сферою адміністративно-правового регулювання цього питання. У роботі критично проаналізовані правові та організаційно-функціональні особливості процесу надання адміністративних послуг у

сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, так і європейської практики стосовно надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи України.

Викона́не дисертаційне дослідження спирається на методологію системного підходу, що передбачає аналіз теоретичних проблем у взаємозв'язку із тенденціями, які відбуваються у практичній діяльності органів МВС у наданні адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи України. Комплексність роботи додатково проявляється у всебічному та ґрунтовному вивченні дисертантом предмета дослідження.

Структурно дисертація повністю відповідає меті й завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути основні проблеми, сформульовані у роботі дисертантом.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації, підтверджена теоретичною та методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням наукових праць, системним аналізом законодавства у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. Очевидно, що автор, працюючи над написанням дисертації, дотримувалась процедури систематизації наукової літератури під час її аналізу.

У своїй роботі автор критично ставиться до деяких положень публікацій, на сторінках дисертаційного дослідження веде конкретну полеміку з іншими вченими-процесуалістами.

Дисертація ґрунтується на комплексному підході, характеризується належним рівнем наукових узагальнень, що певною мірою обумовлено й характером дослідницької бази. Загальна структура роботи в цілому є логічною, послідовною, раціональною, крім того вірно зазначено мета та задачі дослідження.

Обґрунтованість теоретичних положень, пропозицій, рекомендації щодо подальшого наукового розроблення теми, достовірність результатів дослідження забезпечено використанням системи приймів і способів пізнання. Зміст дисертаційної роботи в цілому характеризується досить високим теоретичним та науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань.

Безсумнівною перевагою роботи є чітке визначення автором об'єкта і предмета дослідження, що дозволило зробити свою наукову ідею цілісною, обґрунтованою, донести до наукової громадськості власні ідеї та пропозиції, а також уникнути формалізму та зробити дисертацію вагомим внеском у правничу науку.

Необхідно зазначити, що методологія дослідження побудована правильно та передбачає використання апробованої системи методів (серед яких: філософські, загальнонаукові, міждисциплінарні та спеціально-наукові).

Методологія дослідження зазначеної проблематики обрана відповідно до об'єкта та предмета дисертаційної роботи, виходячи із сформульованої мети та відповідних дослідницьких завдань, було використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, застосування яких дозволило всебічно проаналізувати об'єкт дослідження.

Питання, які розглядаються в дисертації, розкрито на досить високому методологічному рівні. Зокрема, проаналізовано великий обсяг літератури, а також використано цінну емпіричну базу, що дозволило автору досягти високого ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Оцінюючи концепцію дослідження з позиції її впливу на обґрунтованість положень дисертації, слід відзначити цілісність і логічність її загальної структури, тісний взаємозв'язок розділів і підрозділів, що забезпечує поступове накопичення наукових напрацювань та урахування їх під час отримання основних результатів.

Таким чином, обґрунтованість і достовірність отриманих дисертанткою результатів, висновків та пропозицій забезпечена завдяки використанню

широкого кола наукових джерел, емпіричної бази, різноманітних методів наукового і практичного дослідження поставлених завдань.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації одержаних результатів визначається тим, що презентований науковий здобуток є одним з перших у вітчизняній адміністративно-правовій науці монографічним дослідженням, присвяченим правовим та організаційним аспектам надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Підсумком проведеної роботи є сформульовані особисто здобувачем нові наукові положення і висновки, як в науці, так і в законодавстві, що позитивно вплинуть на подальше формування галузі адміністративного права та процесу.

Схвальної оцінки заслуговує здійснена спроба вдосконалити понятійно-категоріальний апарат надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. Так, зокрема, в роботі гарно наведено при дослідженні даного питання та приділено увагу найбільш актуальним заходам, які є необхідними для покращення ситуації у наданні адміністративних послуг щодо сфери ліцензування об'єктів дозвільної системи, з урахуванням всіх пріоритетів. Так на першому місці – оптимізація нормативно-правової бази відповідно до сучасних реалій – 32,9%; на другому – посилення відповідальності за корупційні схеми у питаннях ліцензування – 31,8%; на третьому – узагальнення поняття ліцензійного реєстру – 30,6%; наступна позиція у оптимізації діяльності органів ліцензування – 27,1%; повноцінне реформування чинного національного законодавства – 23,5%; спрощення надання адміністративних послуг – 22,4%; удосконалення процедур надання адміністративних послуг – 21,2%; застосування норм міжнародних правових актів у сфері надання адміністративних послуг щодо ліцензування об'єктів дозвільної системи – 20,0%; всебічна діджиталізація надання адміністративних послуг – 17,6%; модернізація і технічне

забезпечення діяльності системи сервісних центрів МВС України, відповідальних за сферу надання адміністративних послуг – 14,1%; розроблення та реалізація концепції (стратегії) та проєктів, спрямованих на підвищення якості надання послуг – 12,9%; інформування громадськості про діяльність системи сервісних центрів МВС України – 10,6%; покращення кадрового потенціалу сфери надання адміністративних послуг та додаткове фінансування – по 8,2%; максимальна децентралізація надання адміністративних послуг з уточненням повноваження органів місцевого самоврядування щодо надання адміністративних послуг та запровадження прогресивної системи фінансування центрів надання адміністративних послуг – по 5,9% (с. 56).

На нашу думку, дане опитування ще раз вказує на те, які саме заходи потребують покращення ситуації у наданні адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Дисертантом встановлено характерні особливості надання адміністративних послуг МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи та запропонована власна класифікація адміністративних послуг в цій сфері, розглянута практика адміністративного судочинства анулювання ліцензій дозвільної системи(с. 27).

Автором удосконалено теоретичні положення щодо розуміння процедури і порядку надання адміністративних послуг у сфері дозвільної діяльності в Україні в сучасних умовах (с. 131). А також розглянуто основні напрямки вдосконалення адміністративних послуг МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи з міжнародного досвіду зарубіжних країн (с. 182-204).

Дисертанткою також були зроблені наукові розробки щодо вдосконалення надання адміністративних послуг МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи та запропоновано низку нововведень в законодавство України(с. 182).

Всі ці положення дисертаційного дослідження містять елементи новизни і, без сумніву, є внеском у адміністративно-правову доктрину. Тему дисертації розкрито вичерпно. Стиль роботи є лаконічним, логічним та внутрішньо погодженим.

Практичне значення результатів виконаного дослідження. Практична значимість результатів дослідження Чепіжко А.А. полягає в тому, що окремі його положення, висновки та пропозиції можуть бути використанні у: сфері правотворчості – при підготовці проєктів законодавчих та підзаконних актів з питань ліцензування об'єктів дозвільної системи; практичній діяльності – для вдосконалення надання адміністративних послуг у сфері реєстраційної діяльності об'єктів дозвільної системи сервісними центрами МВС України; у правозастосовній сфері – з метою покращення ефективності практичної діяльності підрозділів дозвільної системи Національної поліції України, громадських організацій; освітній діяльності – під час підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство»; науково-дослідній сфері – як основа для подальшої розробки проблематики адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи.

Повнота викладу матеріалу в наукових публікаціях. Наукові положення, результати, висновки дисертаційної роботи підтверджуються публікаціями у наукових виданнях та їх апробацією на наукових конференціях. Здобувачем опубліковано 12 наукових праць, у тому числі: 1 стаття – опублікована у міжнародному виданні, 4 публікації носять апробаційний характер.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Використання положень, наукових праць тощо інших авторів у дисертації мають відповідні

коректні посилання. Ознак академічного плагіату не виявлено, що дозволяє зробити висновок що здобувач дотримується академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Разом з тим, визнаючи загалом високий теоретичний рівень дисертації А.А. Чепіжко, її значне практичне значення, варто зазначити, що це не виключає можливості критично підійти до окремих позицій, висловлених у роботі, зупинитися на деяких конкретних зауваженнях і побажаннях.

1. Зважаючи на актуальність і практичне значення дисертації, здобувачеві варто було розробити методичні рекомендації щодо удосконалення надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, що додало б дослідженню ваги з точки зору задоволення потреб практичної діяльності суб'єктів дозвільної системи.

2. При вивченні дисертантом нормативно-правову та організаційну базу забезпечення діяльності Міністерства внутрішніх справ України (підрозділ 1.2. Правове та організаційне забезпечення діяльності МВС України у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи) у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи доцільно б було докладніше розглянути Концепції адміністративного реформування, а саме, Концепції адміністративної реформи, Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг та Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг, та показати своє ставлення до цього, чи існує необхідність у розробці нової концепції при теперішніх умовах життя в Україні, та чи є потрібним проведення радикальної комплексної реформи адміністративних послуг в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні.

3. В роботі, на мою думку, доцільно було б провести дослідження в рамках другого розділу, дотримання умов зберігання зброї на об'єктах дозвільної системи, а саме у магазинах з продажу зброї та боєприпасів до неї, а також можливо б дослідити інші об'єкти зберігання зброї. Чи достатній

контроль за ліцензуванням об'єктів дозвільної системи, що здійснюють продаж об'єктів дозвільної системи в Україні при теперішніх умовах дії правового режиму воєнного стану.

4. Розглядаючи та вивчаючи досвід зарубіжних країн світу щодо надання послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи (розділ 3. Міжнародний досвід та вдосконалення надання адміністративних послуг МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи) доцільно дисертантом було б більш глибоко розглянути країни Європи та Азії, навести приклади законодавчого закріплення даної сфери в цих країнах та розгалуджити подану інформацію прикладами взаємодії різних органів управління у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи та навести порівняльний аналіз з наданням даних послуг в Україні, що склало б ще більше імперичного матеріалу досліджуваної роботи.

В той же час наявність дискусійних положень характеризує насамперед складність і актуальність дослідженої теми та власний підхід дисертанта до її розгляду. В дослідженні автором вдалося досягти його мети. Положення і висновки дисертації мають теоретичне і практичне значення для удосконалення функціонування інституту надання адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи, а також для науково-дослідної і правотворчої діяльності та у навчальному процесі.

ВИСНОВОК.

Вищенаведене дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Чепіжко Анастасії Анатоліївни «Адміністративні послуги МВС у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи» є завершеним, самостійним, актуальним дослідженням, результати якого мають обґрунтовану наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення.

Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України є теоретично обґрунтованими та аргументованими.

Висновки та рекомендації, отримані під час дослідження, мають важливе практичне й теоретичне значення для адміністративного процесу в цілому.

Основні положення дисертації з належним ступенем повноти були відображені у наукових статтях, підготовлених та опублікованих автором дисертації, кількість і якість яких відповідає вимогам щодо публікацій, зарахованих за темою дисертації.

Винесені на захист наукові положення та рекомендації в сукупності вирішують важливу науково-прикладну проблему – обґрунтування науково-методичних підходів та практичних рекомендацій щодо адміністративних послуг у сфері ліцензування об'єктів дозвільної системи. За оформленням, обсягом, науковою новизною отриманих результатів та їх достовірністю дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р., а її автор, Чепіжко Анастасія Анатоліївна, заслуговує на присудження наукового ступня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

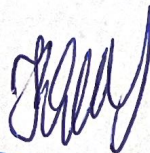
Офіційний опонент:

Професор

**кафедри адміністративного і кримінального
права юридичного факультету Дніпровського
національного університету**

імені Олеся Гончара,

доктор юридичних наук, доцент

Світлана КОБРУСЕВА

Проректор з наукової роботи

Дніпровського національного університету

імені Олеся Гончара,

кандидат біологічних наук, доцент

Олег МАРЕНКОВ

30.05.23г.